

Парадак слоў у
сказе.

Лагічны націск.

Інтанававанне сказаў

Дом-солнечник

Парадак слоў - гэта

узаемнае размяшчэнне членаў сказа, якое мае сінтаксічнае значэнне і выконвае пэўную стылістычную ролю.

Парадак слоў мае

**Сінтаксічнае
значэнне -**

з месцам члена
сказа звязана яго
сінтаксічная роля.

**Стылістычную
ролю -**

члены сказа, якія
стаяць на
нязвычайным месцы,
атрымліваюць
дадатковае
сэнсавае адценне.

**Заданне: параўнайце сказы.
Што адбылося пры змене
парадка слоў?**

Я толькі прыйшла ў школу.

Толькі я прыйшла ў школу.

Быць адказным нялёгка.

Нялёгка быць адказным.

Парадак слоў можа быць

**Прамы
(звычайны)**

выкарыстоўваецца
пераважна ў
навуковым і
афіцына-
справавым стылях

**Адваротны
(інверсійны)**

ужываецца ў стылі
мастацкай
літаратуры

Дзейнік і выказнік

апавяд. сказы дзеян. выказн.:

Настаўніца зайшла ў клас першай.

пыт., пабудж. выказн. дзеян.:

Няхай живе, як сонца, вечная паэзія! (Я.
Брыль).

Прамы парадак слоў

Дапаўненне

дапаўн.

*Вецер узнімае лісцяны шолах (М.
Лынькоў).*

Прамы парадак слоў

Азначэнне

азнач.

Лёгкі вецер злёгку хістае галіны. (М.
Лынькоў).

дзеепрым. звар.

Між імён, | праслаўленых на свет | , былі
імёны нашых блізкіх і знаёмых (П.
Глебка).

Прамы парадак слоў

Акалічнасць

акалічн. выказн.:

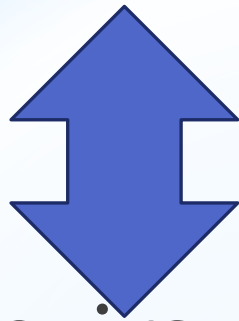
У лесе было ціха.

выказн. акалічн.

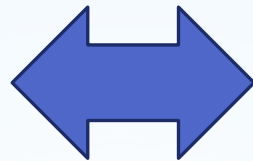
*Лес маўчыць глуха, зацята, знямела (Я.
Колас).*

Прамы парадак слоў

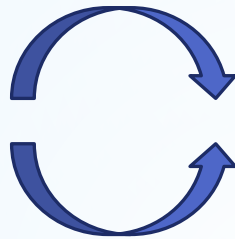
1) Арэлі

2) Вушкі слоніка

3) Гадзіннік

4) Верх - ніз, лева - права

**Фізкультхвілінка для
вачэй**

Інтанацыя

Элементы інтанацыі:

- ◆ Паўзы;
- ◆ Лагічны націск;
- ◆ Мелодыка;
- ◆ Тон;
- ◆ тЭМП;
- ◆ Тэмбр.

Кароткая паўза - |

Доўгая паўза - ||

Жыццё даецца | , каб жыццё тварыць || .

Каб светла-залатую яго ніць

Віць | і далей | - любоўю, | справай дзейнай

Ды словам | , што ад справы неаддзелена ||

А. Вярцінскі

Паўзы -

часовае спыненне гучання, з дапамогай

якога адбываецца члянэнне фразы.

Слову живому - на глебу ўрадлівую,

Мёртваму слову - на камень, на жвір,

Шчыраму сэрцу - долю шчаслівую,

Чэрстваму сэрцу - балота і вір.

Мелодыка -
павышэнне і паніжэнне голасу.

Лагічны^{||} націск

Тралейбус^{||} абагнаў аўтобус.

Тралейбус абагнаў аўтобус^{||}.

Лагічны націск -
павышэнне голасу на значным слове ці
словазлучэнні ў межах простага сказа.

Дзякую за ўвагу!!!

